S Kal vati

న ... ఉదయము ...

... త్రిక ... గ్రిస

o —

శ్రీ దారసా ... య్యగా

శ్రీపాద క ... శ్రి ... గారిచే

...

శ్రీ

...

రాజ ... హేం ...

... eserved.

వల ...

...

శ్రీ

వధూవిజయము

సీ. శ్రీ మణీలలామ తనచెల్వు వక్షము జేసినిచ్చలుం
బెరిమినాపుకొంచుc గపురేమకనుండెడు నామ కోడలిన్
ధారుణినెల్లనీ... నిధంబు మూరేదునత్త పోరులన్
దీరిచివెల్లలోకములc జేజరిలంగనొనర్చుగావుతన్

నాంది చేసి సూత్రధారుడు ముందునడచి తెరవంకజూచి

సూత్ర.— మారిషా, ఇటుకమా ఇటురా,

(ప్రవేశించి పారిపార్శ్వకుడు)

పారి.— బావా, ఇదిగో వచ్చినాడను.

సూత్ర.— ఈ రాజరాజనరేంద్రపతమున నిప్పుడు వసంతోత్సవమునకై చేరియున్న ఈ మహాజనులయెదుట శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి కవిరాజసహోదయుంబన శ్రీ, వై. ము ద్దారసామయ విలాసార్థము క్రొత్తగా రచియించిన 'వధూవిజయము' అను ...ంగారరూపకమాడి సంతోషపెట్టి మెప్పొందవలయునని తలంచినాడ.

పా.— నీవు సిద్ధసంకల్పుడవు, అటుచేయుము.

సూ.— మన కిప్పుడు పాత్రసామగ్రి యంతయు సిద్ధముగా నున్నదా?

పా.— నీయాజ్ఞయైనయెడల సర్వసిద్ధముగాను న్నదే.

సూ.— మంచిది యిప్పుడైతే,

అ సాధువైనభూదేవత తనసుతరత్నమైన వరచూతముతో
సతికినవసంతలక్ష్మిని, సతిగోడలిపేడరంజూచి సంతసమందున్.

పా.— ఆ , తనకుమారుడైన రసాలవృక్షముతో వసంతలక్ష్మి గూడ క్రీడించుటం జూచిజూచి భూదేవి సైచి స సించుట మిక్కిలి యాశ్చర్యము గదా!

సూ.— కన్నకొమరునకు గుణవతియైన సతి దొరుకుటంజూచి కొ

దఱు దుష్టస్త్రీలకుఁ దక్కిన తక్కినవాళ్లు నల్లంబున సం
తసిల్లచుందురా!

పో.—బావా, నిశ్చయముగాఁ జెప్పినాఁడవు. సచ్చరిత్రురాలైన కోడలియందు ద్వేషమును బూనుట దురాశయొక్క దుష్టత్వమువలనఁ గలుగునుజుమీ,

తెఱలో

ఓరీ, ఓరీ, దురాత్మా, దురాత్మా, దుష్టత్వముచేత నాకుఁ గోడలియందు ద్వేషమారోపించి కూయుచుంటివేమిరా?

సూ.—ఓయీ, నీమాటయందు దురాశానామము తన తరమని 'దురాశ' యనుసత్త్రగారు కోపించికొని వడివడిగా నిటు నడచివచ్చుచున్నది. పోదపోద మన పని మనము చేసికొందము,

అని యిద్దఱును నిష్క్రమించిరి ఇది ప్రస్తావన,

పిమ్మటఁ గోపావేశముతో దురాశ (ప్రవేశించుచున్నది)

దురా.—ఓరీ, ఓరీ దురాత్మా, దురాత్మా, దుష్టత్వముచేత నాకు గోడలియందు ద్వేషమారోపించి కూయుచుంటివేమిరా? అయ్యో దుష్టయైన కోడలివలన నాకీకష్టంబును జనదూషణంబును వచ్చినదిగదా. తెఱలో ఓసీ, రండా, నీతప్పు నీవెఱుంగక సుగుణవతియైన కోడలిమీఁద మోపుచుంటివేమే?

దురా— ముందుచూచి ఓహో! నామాటలు విని కోపగించి మాయింటి యజమానుఁడే వచ్చుచున్నాఁడు.

సుశీలుఁడను పతి ప్రవేశించుచున్నాఁడు

సుశీ—మూర్ఖురాలా, నీ కెంతచెప్పినను బుద్ధి వచ్చినది కాదుగదా ఇంకమీఁద నీవు కోడలిజోలికిపోకుము అని చెప్పినట్లువిని దా నివసేములోనుండుము

దురా—ఆ! హా! హా! హా! హ! ఆత్మపుత్రా, నీకైననమ పతులరాలనై నేను ఓర్తునేయుక తొత్తునైన పరాలిగదునా

సుశీ—ఏమి నీగర్వాతిశయము [illegible] చేసి [illegible] నలకు [illegible] చి [illegible];

ఆ. నాకు వశము జువ్వె నాల్గు వేదంబులు
నాఱు శాస్త్రములు సమస్తకళలు
సకలరాజదివ్యసభలు నవశ్యంబు
నీవు వశము గామి నిక్కము విద.

విద్యావైశద్యంబున నెల్లదేశంబులు వశంబు చేసికొనిన నాకు నీవు వశంబు గాకునికిఁ జూడ మిక్కిలి యాశ్చర్యమే,

దురా — వశ్యురాలగానని మాటవరుసకుం జెప్పితి నెప్పుడేని నీకు వశ్యనైన నగుదునుగాని, ఎక్కడినుండియో వచ్చినదానివశమున నే నెన్నటికి నుండుదానఁగాను,

సుశీ — అయ్యా! అజ్ఞానురాలా, సంసారభారమంతయు నెత్తిమీద బెట్టుకొని భరించుటకు సమర్థులైన కొడుకును గోడలు నున్నచో మూఁడుకాళ్ళ ముసళ్ళు తల్లిదండ్రులు అవశ్యముగా వారికి వశ్యులైయుండవలయును సుమీ!

దురా — అమ్మక్కా యెక్కడినుండియో కొనితెచ్చినముక్కిడికి దానికిఁ బాదసేవ చేయుచు నీవుండిననుండువుగాని నేనట్లుండను బహుదినములనుండి నామీఁదనున్న యింటిపెత్తనము దానిమీదఁ బెట్టుటకు నేనిష్టపడియుండగలనా?

సు — మనపిల్లవాఁడు బుద్ధిమంతుఁడై పాఠశాలయందుఁ జదువుచున్నప్పుడు ఱుగుపొరుగువాండ్రకు పెండ్లియగుటఁ జూచి నాకును గోడలెప్పుడు వచ్చునో యని ముచ్చటబడుచు "అబ్బాయికిఁ బెండ్లి జేసినారు కారు గదా" అనినన్ను పెండ్లి చేసినదనుకఁ గోరికకొన్నితెనలేదా? మఱియును "నాకొమారునకు మాఱుపోఁగుపడ నే నెన్నఁడు కన్నులారఁ జూతునో? నాకోడుకుతో జంటపిల్లలను వెంటఁబెట్టికొని మనుగుడుపునకై వియ్యాలవారింటికి నొయ్యారంబున బోయి అక్కడవారు చేయు నానావిధమరాదల నొందుచు వియ్యపురాలితనము నే నెప్పుడు చూపుదునో

ఆ. తండ్రియింటనుండి తనరెండుకోడలు
నాదురాకఁ జూచి నయముమీఱ
చెంతఁజేరి నాకుసిగ్గునఁదలవంచి
మ్రొక్కఁగాఁగఁ గాంచుపుణ్యమెపుడొ?'

అని యనలేదా?

దురా— దేవా, నీవు చెప్పినదిదిట్టముగానున్నది అప్పుడది సుఖముట్లు తోచినది ఇప్పుడైతేనో నాకు కోడలు విషప్రాయమైయున్నది

సుశీ— తనలో ఆహా! కాలమహిమ అమృతమైనను విషమగునుగదా! కోడలుగన్నకొమరుడు కులోద్ధారుఁడై పరలోకమందున్నపితృదేవతలఁ దిలోదకధారలచేఁ దృప్తినొందింపఁడా? అట్టి కోడలిని ఇది విషముగాఁ దలఁచుచున్నది అప్పప్పా! ఎంత చెప్పినను ఈగండ సుంతయైనను నామాట పాటిచేయలేదు దీనిమాటలవిని నేనిప్పుడు కోడలితో విరోధపడితినేని గుణవంతుడు నాకొమరుడు నావిషయములో నుదాసీనుఁడగును పైపెచ్చు మించితినేని యీగయ్యాళిగంత నామీఁద లేనిపోని అపవాదము తెచ్చిపెట్టును కను నేనికఁ ఏవంకకు దిరుగక తటస్థురాలనై యుండెదను (ముందుజూచి) దీనిబుద్ధిని జక్కఁజేయుమని మొదట నేను చెప్పిపంపించిన మించుబోఁడి అదిగోవచ్చుచున్నది నేనిటనుంటినేఁ గార్యభంగమగును (ప్రకాశముగా) పంకజాక్షీ, ఇంక నీయిష్టము నన్నుమాత్రము కష్టపెట్టకుము

అని నిష్క్రమించెను

అంతఁ జారువృత్తయను సఖి ప్రవేశించుచున్నది

దురా— ఓసి, చారువృత్తా, నాకష్టము చెప్పుకొనుటకుఁజాలసేపటినుండి నిన్నుఁదలఁచుకొనుచు నీరాకకై కనుపెట్టికొనియుంటిని

చారు— ఓసీ, సఖీ, నీకుగష్టమెట్టిది?

దురా— చాలదినములనుండి కన్న దేవళ్ళకెల్లఁ జేతులుమోడ్చి మోడ్చి

ప్రా ంచుచు ననేక శుష్కోపవాసములు చేసిచేసి కష్టపడి వెకే ఒకకొడుకును బడసితిని.

చారు—సఖి, పుణ్యాత్ములకేయిట్టి కొమరు కెట్లుపుట్టును?

దురా—నాకుమారుడు మంచివాడనుటకు సంశయ మెంతమాత్రమును లేదు

చారు—తనలో ఈదుర్మార్గురాలు కోడలిమీఁదదోషము నారోపించుటకు ఉపక్రమించుచున్నది

ప్రకాశముగా మఱి యెవ్వఁడు దుర్మార్గుఁడనిచింత?

దురా—మఱియెవ్వరని చెప్పను.

~~చారు—కుమార్తెయొక్క దుర్మార్గతచేత వ్యథపడుచుంటివా యేమి?~~

దురా—అయ్యో! యేమిమాట చెప్పితివి. నాకుమార్తె యోగ్యురాలను సీతవలెనుండగా; ఈచెప్పిన వేమియునుండగావు నావ్యథను వినుము. అనుకూలురాలైన కోడలినిబడయవలయునని చట్టాలఁ జూచుట వంకపెట్టుకొని ఊరూరికిం బ్రయాణంబుజేసి ప్రయాసమొందగొని తెచ్చిన నాకోడలు నా హృదయశల్యమై యిప్పుడు వేధించుచున్నదిసుమీ

చారు—ఆపిల్ల యేమిచేసినది?

దురా—ఇదిచేసినది అదిచేసినదియని యేమని చెప్పను.

చారు—ఒకటి రెండుతప్పులు చెప్పినంజాలదా!

దురా—వినుము నేను సుగంధద్రవ్యములువేసి కాచుకొన్న అగరు నూనె తన తలకు రాచికొని నేనుదాచికొన్న జాజులు మొల్లలు మల్లెలునుందోచుకొని తాను ముడుచుకొని మగనియొద్ద కొయ్యారంబుతోఁ బోయెను.

చారు.—ఇది యెంతమాత్రపుతప్పు దీనిచేత నేనా నీకింతవ్యథ?

దురా—ఆఁ ఊఁ ఏమిచక్కఁగా జెప్పితివి! దీనియీచేసినపని తనమగని వశపరుచుకొను ప్రయత్నముగదా!

చారు—వశపరుచుకొననీ! దానివలన నీకేమినష్టము

రిసరి! చాలుబ [illegible] చాలకాలముక్రిం [illegible] నే నా [illegible]
[illegible] చిక్కి [illegible] యినది ఒకను మగని వశపరుచుక [illegible]
తన తల్లిదండ్రుల మాటలే విని [illegible] గా [illegible] మా
[illegible] నిన్న [illegible] ప్ప
[illegible] పరుచు [illegible] లెనని [illegible] వాడు
[illegible] న్నయెడల నేను [illegible] యును [illegible]

చారు—(లోలో) పాపా [illegible] యోగ్యగ
[illegible] బుద్ధియేక గా! (ప్రకాశముగా) ఆజ్ఞ

దురా—[illegible] యొకటివినుము [illegible] వయోగముచేత యెప్పుడో [illegible] ఒక మాటు మనయింటికివచ్చిన అల్లుని మర్యాదచేయవలయును కదా!

చారు—చేయదగినదే,

దురా—అందుకు నేను ప్రయత్నించి తెచ్చి వడ్డించి శేషము దాచి పెట్టిన మీగడ పెరుగు నాతో చెప్పకయే తనమగనికి వడ్డించినది.

చారు—సీ!సీ! అది అల్లునకివడ్డించగా మగనికివడ్డించినది. అని నీ మాటలే చెప్పినవి నీకొడుకుమాటను [illegible] దా? దోషమున్నదా

దురా—నీవుబాగా తెలిసికొనలేదు. నాయాజ్ఞ లేకయే అనిచెప్పలేదా

చారు—అటుతరువాత,

దురా—ఇంకను గంపెడున్నది విను నాకుమారుడు నల్లుడు శయనించుటకు అనుకూలమందమారుతము వచ్చు కిటికీలతో నొప్పు నొకగది యేర్పర్చియుంచ [illegible] యు [illegible] డును దానిలో బరుకొను [illegible] యత్నించి [illegible] వింటివా!

చారు—ఆగదినీకుమారుడు [illegible] శయనించునదియే కదా?

దురా—అయితేమాత్రము మర్యాదకు పాత్రుడైన అల్లుడు ఇంటికి వచ్చినప్పుడు అది వానికి విడిచిపె ; తాను మఱియొకచోట

వఘూ ---

బంధుకో: ... ఢ ... చేయ

గా గదిలో కి వెళ్ళిగా

చారు— ... నీ! సఖి మీ ... నుగది

కో ... చెప్పిం వా?

— అన్ని ... ఇప్పవలయునా?

చారు— వాండ్రు పడుకొను గదిమొక ... యొక ... నక

బనికిరాదా యేమి

దురా— ల! ... తురుపడుకో నది ... నే

... చె ప్పబుండలేదా

~~చారు— సఖీ, నీకు గోపము రాకున్నయెడ ... కమా ... ను విం~~

~~దువా?~~

కేమి చె

... వుపు

దురా— (... షురు ప

దియేండ్లనుం ... ముం ... సున్నది ... నికి లలుపుట్ట

లేదు దీని ... చూ ... చియుం ... నా

చారు— కనుకనే నీకో మనను ... డలిని ... వేళు ... గుండ బ

ట్టుచుంటివి

దురా— చక్కట్లుదిద్దుదానా, అట్లుగాదు! సదా స్త్రీసంగమము పురు

షునకు రోగముగలిగించి బలహీనముచేయును సదా పురు

షసంగముచేత కోడలు ... విష్వ మామల లత్యములేక తిర

స్కరించును

చారు— ... సదా స్త్రీసంగమ ... వీ ... ల్లు ... రోగమును గలిగించు

... నీకూతునకు స ... సం ... ము కావలెనని యెందు

క ... చెదవు ... పేక్షించకు

సురా— మే! ... అ ... ంభించినావు

౨

వ ... వు

— ... ఆమీద ఆమీద

...మ్మ చూడవచ్చినయెడల
...రికి ...చి... పిండివంటలుచేసి
... నుండును
... నట్లుమొ
... ంటకు
...ండు;

చాను— ... నమాత్రమునకు ... కదా?

...రా ... చూడుము.

... ఇంత... నూరకుండకుము అధికురాలనిచెప్పుము ... తరు
...

దు గా— ఏకేమి ... నిజము అధిక...
... నచుకొనినను అల్లు...
...మాటలు ... నుచుండ ... వానిని
వశపరచికొనిన ... మాటలు పాటించు
...నతో అనేకద ... దీనిని ...షింపించు
...

... —లోకములో సవతులు అత్తలు ఆడుబిడ్డలు గరితలను ద్వేషిం
చుట స్వభావము. ఈమాట కెంతోదూరముపోయి వెదు
కనేలయునా? మనయింటనున్న యాచారమే.

దు— ... వు నాకోడలుమంచిదికాదు గనుకనె
... ష్టములేదు.

చాను— ... తిప్పిచెప్పినను ... వచ్చు
ను తరువాత;

దు గా—కోడలిదుర్గుణము నీవేనె ... వినుము. నా ... తురెన్నో
నాళ్ళకు అత్తవారియింటయొద్ద ... ఈరాగానో
మువచ్చి ... నివలెనే మూతిముడిచికొనిమే, కళలుమడిగి

పనిలేయున్నట్లు నీనయించి ఇంటిలోనికిపోయినది. వింటివా?

,—కోడలు ...గుగానే కుశలప్రశ్న చేసియుండును. నీకూతు
రు ...నవదిన మగనియింటినుండి వచ్చునేని పలుకరించవలసి
వచ్చునని వెలుపలకు పోవునుసుమీ?

దురా.—ఎందువలననీవిట్లు చెప్పుచున్నావు?

చారు.—నీకూతురైనందువలననే!

దురా,—నేనేమి అంతచెడ్డదాననా?

చారు.—కాకుంటె నీవు కులశీల రూపగుణ లక్షణములచే నొప్పుచుం
ము కోడలినేందుకు నిందించుచుందువు?

దురా—ఓహో! నీపక్షపాతబుద్ధి తెలిసినది. బుద్ధిలేనిదానా, దాని
దుర్గుణములు వినియు నీవిట్లుకూసెదవేమే?

చారు.—ఎవరిదుర్గుణములు ఎవరెఱుంగరు? అన్నిదేశములవారు నెఱుం
గుదురు.

దుర్గా.—(కన్నీళ్ళువిడుచుచు) అయ్యో! పాపాత్మురాలా, కోడలిరూ
పువవచ్చిన కొరవీ, నీకొఱకుంగదా ఎల్లరును నిన్నునిందించు
చున్నారు, హా పాముకోడలా. (అని గుండెలుమోదుకొనుచు
దుఃఖించుచున్నది.)

చారు.—ఎందుకింత చింతపడియెదవు? దుర్గుణమువిడిచి మంచిగుణము
దాల్చి కలిగినకొలఁది కడుపునకుందినుచు పేగొడవకు పోక
సుఖముగానుండరాదా?

దుర్గా.—నీచురాలా, "అదివిసరి వేసిన పిండమునుదినుము దాసివలెఁబడి
యుండుము" అనినాకు బుద్ధిచెప్పుచున్నావా?

చారు.—కష్టపడక సుఖముగానుండుమని చెప్పుచుంటిని.

దురా.—నాసుఖముచుట్టఁజెట్టుకొని పోయినట్టుగానేయున్నదిలే. నా
యింటిపెత్తనము అత్తొత్తునకిచ్చి నేనుదానిసను కావలయు
నా? చూడుము నాచాతుర్యము కొన్నినాళ్ళలోనే అదుష్టను

వెళ్ళగొట్టించి నాకుమారునికి మంచిసంబంధమును పెండ్లిచేసెను.

చారు.—వెనుకరాఁగలవి ముందువానిని మంచివానినిగాఁ జేయఁగలదా? లేదా? అది అట్లుండనిమ్ము. ప్రౌఢయైన కోడలినివిడిచి మఱియొక కోడలిని దెత్తువుగాక, అది పెద్దదై కాపురమునకు వచ్చువఱకు కొడుకాఁడగు నీకొడుకు భీష్మాచారి లై క్లేశమనుభవింపవలె వచ్చునుగదా.

దురా.—వానికి అంత క్లేశమైతే నేనేమిసహింతునా? ఒక వెలయాలిని పిలిచితెచ్చెదను.

చారు.— మనస్సులో ఆహా! దుర్మార్గురాండ్రైన తల్లులు తనయులకు అమంగళాంగులు వేశ్యాంగనల సంగమమునైన అంగీకరింతురుగాని ధర్మపత్నీసంగమము అంగీకరింపరుగదా! ఆహా! కాలమహిమ ప్రకాశముగా పెకరమాట ల నామాట నీవు పాటిసేయకున్న నేడల నీ కుకుని పాటసేయదు సుమీ దీనిచే కపట రాఁగలదు. ఆలోచించుకొనుము అని పరామి చెను

దురా.— ముందుచూచి దిగో కొడుకు వచ్చుచున్నాడు. ఇక నేను టద ఖనభి యించవలయును అని యేడ్చుచున్నది అంత. గుణ్యఁడను కుమారుఁడువచ్చి చుచున్నాడు.

సుగు.—అమ్మా. ఏమి కేడ్చుచున్నావు

దురా.—నాయనా, ఎందుకు అడుగుతావు? మనిచెప్పవ? వెళ్ళి వెపె క్షాము నిన్నేమైన అని నీతోఁగలహించి నిన్నుఁ గొట్టును.

క. నీ శ మపడి తెచ్చితి, నాకోడలి మంచిదనుచు నదియువుపు ను గ్రాకొత్త ంబును, జేకొనగ ణించు దాని చెముగదివింటె.

సుగు.—తల్లిదను తెల్లను కొమకులకు ఎకరుడెనుం యైన కన్నెలను చ్చి డ్డిశేయుటకల కాలమునుం నడచి చ్చుచున్నది.

అట్టికోడలు యజమానురాలై ఇలుదీర్చుట జరుగునదియే.

దురా.—ఓ, మూర్ఖా, నేనుండగానే దాని ఇట్టిపెత్తనమిమ్మనుచున్నావురా?

సుగు.—అమ్మా,

క. తెలిసినవారుకా వృద్ధులు తలిదండులనేల మొండిదమగృహభారం బలరక గొడుకుపైకో, డలిపైని యుం వేల్తులంపనని వినవే.

దురా.—ఓరీ దురాత్ముడా, పెండ్లానికి ఇంటిపెత్తనమిచ్చి ఇల్లు తా బావమకిచ్చి పెద్దవాడనుకున్నావురా? వరకే నీయెడ్డె పెండ్లాము తనరోజును బగలుగొట్టగా మిగిలి కంచము ముంత చాటు చాటున మూటగట్టి పుట్టినింటికి తరలించుచున్నది. ఇంక ఇల్లు గుల్ల చేయకుండనా? పుత్తెద్దబంగారుగొండ నెత్తిమీద నెక్కించుకోవడంచేత ఇంత క్రొవ్వి గణేభరించ ఎవ్వరిని లక్ష్యపెట్టడము లేదు.

సుగు.—అమ్మా, సంసారభారమంతయు దాని నెత్తిమీద వేసినమెడల అదియెవ్వరికి ఏమియు సెయ్యక జాగ్రతగానే యుంచునని తోచునమ్మా.

దురా.—ఆ—ఆలాగునా? దాని మందు తలకెక్కినది ఇంక నీకదే మగడ్డై చాకిరీ చేయించుకొననునులే!

సుగు.—మందులు, మాకులు, మంత్రాలు, తంత్రాలు, లేకున్న మగడు పెండ్లామునకు ప్రీతిపాత్రుడు కాడటమ్మా? మా బావమా చెల్లెలిని అన్లే కదా

దురా.—మి మొరుగుచున్నావురా! పెండ్లామువలె నాకూతురును మంత్రతంత్రాదులు నేర్చిస్తే మగని గట్టిగా వశము చేసుకొనలేకపోవునా? అది కూడదని సద్గుణములు కలదిగా వున్న ఏమి చేసినను వాని సేవించుచునే యుండను వాడు దుర్మార్గుడు దానికి వశము కాడు నీ పెండ్లాముకు నీవైనట్లైతే నాకు చాలును అప్పుడు ఎవ్వరిజోలి అక్కరలేదు.

సుగు—తల్లీ, ఆ ...డు కూతుఁని నన్నుగాజూడఁడని ...డిల్లిపై కోపము చూపిన మిలాభము;

దురా—మాటకు మాటచెప్పి నానోరు మూయఁగ నయున్నావా? మాయలేవు వినుము, దాని తండ్రి అ దుర్మార్గుఁడు, తల్లి గయ్యాళి అ ...దమ్ములు విటకాండ్రు అక్క ...చె ...ండ్రు వ్యభిచారిణులు, అనిలోకమంతయు ఎరు ...ను నీవుపిల్లవాడవు నీకేమి తెలియును దానికులముసంగతి,

సుగు,—నీ విన్యాపురాలు కూతుమీఁది కోపము మనవంశమును ఇట్లెసెంచిన నీవేమి చయుదువు; మనముఅలో ...చి తెచ్చుకున్నదానివిషయములో ఇతచె ...టసరికాదు

దురా,—గ్రహచారము తెచ్చుకొన్నాము నే నేమిచేయను ఇ నీఅదృష్ట వశము

సుగు— మనస్సులో తల్లిదండ్రులు ఏమన్నను కోపింపక పూజింపఁదగినవారు (ప్రకాశముగా అమ్మా, సుగుణురాలుగానీ! దుర్గుణురాలుగానీ! దీనిని తెచ్చుకొంటిమి ఇప్పుడుకూతునందున్నదయదీనియందును ఉంచికాపాడుము అనిప్రార్థించుచు కాళ్ళ మీదఁ బడుచున్నాఁడు)

దురా—ఛీ ఛీ! లే! లే! ఈ గుడిసేటిదానిని నాకడుపునఁ బుట్టినదానితో సమానముగా ఎట్లుచూతును?

సుగు—అమ్మా, ఎక్కడినుండియో వచ్చిన అల్లునియందు కుమారుని కంటె ఎక్కువదయగానేల చూచుచుంటివి;

దురా—నా అల్లుఁడు కోడలువలె నేమి అపరాధముచేయుచున్నాఁడు

సుగు—అమ్మా, నేనుచాటుననుండి వినుచుండఁగా నీయల్లుఁడు కూతుఁ 'తొత్తుకూఁతురా' అనిపిలువఁగా నీవునువిని నవ్వుచు నూరకుంటివిగాని యేమియుఅనవైతివిగదా!

దురా—నేను చాటుననుండి వినుచుంటినని మరుగుపెట్టనేల? నా పెండ్లాము చెప్పినది అనరాదా! దానిమాటలు... యీలాగం

టివే లేకుం జేసీమనస్సు ఇస్లొందుకై పోవును

సుగు—తనలో స్త్రీలు తమఅల్లుడు కూతుల తో పాత్రులుగ వారునిందించినను తిరించినన్లేతలంతురు వారిదుర్గుణములను సుగుణములన్లే గ్రహింతురు కుమార్ఛర్త లమీద అభిమానమను నంజనము కటికె దుర్మార్గులైన అల్లురను సన్మార్గులనుగానే కనుచుచు గదా, ఆహా! ప్రపంచస్వభావ మెంతచక్కనిది ప్రకాశముగా అమ్మా! యల్లుడు మంచి వాడు కోడలు చెడ్డది సరే నిముకా ఇప్పుడు నేనుచేయ దగ్గ దేమి?

దురా—నాయనా, బుద్ధిమంతుడ నామాటవింటివా నికేవత్తువు నీభార్యను వేఱుపెట్టుము. దానికడుపుకూటికి యిస్తూ లు నేనైనను నాకూతురైనను ఇచ్చుచుందుము. లప్పటి అది లొంగివచ్చును, ఇట్లుచేయుము.

సుగు—(తనలో నాకు నీమెయందు గలుగుచున్న కోపమును మాతృభక్తి చూపనీయక అడ్డగించుచున్నది ప్రకాశము ఆమీద

దురా—నేను బ్రతి యుండుట నీకిష్టమున్నయెడల ఆ దుష్టురాలిని నా ళ్లను నాయాజ్ఞ లేకుండగానియొద్దకు పోగూడదు దానితో మాట్లాడగూడదు—దాని జూడగూడదు

సుగు—అమ్మా, ఇందువలన నీకేమిప్రయోజనము?

దురా—నా కూతురు మగనితో కలసిమెలసి సుఖముపడుటలేదే యిది మాత్రము నీతో ఎందుకుసుఖపడవలెను? నేనెట్లుచూచి సహింపగలను? నాకెట్లుశాంతిగలుగును?

సుగు—అమ్మా, ఈకోడలి వలన నీకూతునకేమి చెడుపువచ్చును?

దురా—నీపెండ్లాముదుశ్చేష్టలను నీవేమెఱుగుదువు. నాకూతురుమంచి సొమ్ములుపెట్టుకు లేచూచిసహింపలే , దానికన్నులుచిటచిటలాడిపోవును దానిదంతా పడిపోయి ట్లు చ్చను,

సుగు—అమ్మా, వు చెప్పిట్లుచేయుటకు బయత్నించెదనుగాని మే

యేకారణము చేతనైన అ సిద్ధింపకున్న నేమిచేయఁదగినది?

దురా — నిష్ఠతోఁ ఇన్నాళ్లు కడుపుబట్టకపోయేలాగున మోచి పది రోజులు కష్టపడి కని మూత పురీషాదులు తిని యిన్నియేళ్లు పెంచినాను నీవేమైనా నన్ను ఉద్ధరింతువని అన్నిసున్న చేసినావు నేనింక బ్రతికి యేమి ప్రయోజనము: గోదావరిలో కట్టకట్టుకొని పడిచచ్చిపోయెదను అని తలవంచుకొని వెక్కి వెక్కి యేడ్చుచున్నది

సుగు — అత్తా, నీవు చెప్పినట్లు చేయుటకు నేను సిద్ధముగానే యున్నాఁడను గాని మాతండ్రిగారేమి చెప్పుదురో: వారు చెప్పినట్లు చేయుదునా?

దురా — కోడలి మాయలోఁ బడిపోయిన అముసిముండా కొడుకునకు నేను బ్రతికియుండడమే యిష్టము లేదు. నన్నెలాగైనా చంపి కోడలితో ఉండవలెనని చూచుచున్నాఁడు అట్టివాఁడు దానిని వేలుపెట్టమని చెప్పినా సత్తు నిగ్రహించునా? నీకు మంచిబుద్ధి చెప్పునా? నీవును అట్టివాడవె పోనీ నీవు నాకు ఏమిచెయ్యనక్కర లేదు నేను దగ్గఱ యుండేది లేదు నీయిష్టము వచ్చినట్లుండు నీవు ఇక కరకు వచ్చేవాఁడవు కావులే అని తిట్టాలున లేచిపోవుచున్నది

సుగు — (ముందు చూచి) అత్తగారన్నమాటలకు దేహము మండి మండి యున్నట్టి కోపముగలవాఁడనైయుండి నన్నుచూచి ఓర్చుకొని నాతో సెహా సంభాషించుటకు నా ... వయేశ్వరి యిటు వచ్చుచున్నది

అంత సచ్చరిత్రయును ... డబు ప్రవేశించుచున్న

సచ్చ — మగనింజూచి ఇదిగో నాహృదయేశ్వరుఁడు తనతల్లి యెంత నామీదచాడీలు చెప్పినను వినక ప్రతికూలోత్తరమిచ్చి ఆమెయు ... చెడుమాట మనంబెఱియునట్లు చింతించుచున్నాడు అ... చూచిన మా... భక్తియు ... టుమాలిన కాంతారక్తియు నీ... వంతుని యీ తరంగములకు జెంతగలిపి చుచున్నవి అయ్యో ... తకు వేసేకా ఇఘాతురాలనుగదా! నావలన

శశిరేఖావిజయము

నీకేడి కయు సుఖమనుభవింపలేదుగదా నాయందు అత్తగా
కింత కార్పణ్యమేల కలుగవలయునో? నేనేమి తప్పు చేయుచుం
టినో యెరుగకున్నాను గదా! అహో! దైవ కల్పము అనిన
మిపించుచున్నది)

సుగు— కాంతా, ఇక్కడికి వచ్చితివేమి?

సచ్చ— ఆర్యపుత్రా. మీవారికొక విజ్ఞాపనము చేయవచ్చితిని

సుగు— ఏమి విజ్ఞాపనము:

సచ్చ— చెప్పవలయును నాలుక చివరకు వచ్చుచున్నదిగాని చెప్పిన
నీ మనం బెట్లగునో యని భయపడుచుంటి

సుగు— నాకడ నీకేమి భయము? చెప్పవలసినది చెప్పుము.

సచ్చ— మనమింక ఎంతకాలము వరకు మీ అన్నగారి నిర్బంధములో బ
డి మలమలమాడి చావవలసినది; నీకిట్లున్నది గాని నా కా
పురము మీద ఎంత మాత్రము ఇష్టము లేక చాల కష్టముగను
న్నది ఏసొమ్మును ఈ శరీరమునకు లేవుగదా! నన్నెప్పుడైనా
భూమిమీద నిలువనీయదు; పు శయనగృహమునకు బోయి
నప్పుడు నేను వచ్చి పాదసేవ సేయవలయుననియు నేను వా
కిటగుమ్మము వద్ద గడపమీద తల పెట్టి పడుకొని నిద్రింప
క నేను దారి యిమ్మని అడిగినను సుగుణ నిద్రపోవు వి వెళ్ల
గా నన్నుగాని యెక్కనానేను లోనికి రానిచ్చుట లేదుగ
దా! పగలు అన్నపానములును ర్చుకొనక రాత్రి యంతా శయ
నించుచు చున్నను కోనట్లు పగలు పనిచేయ య రాత్రి మీరు భు
జించి పడుకొండి కి బోయిన వెనుక నన్ను అన్నపానములు
దినక నీ యెక్కలోకము లో ఎన్నిపనులున్నవో అయినప్పుడు చే
యుమని ఆజ్ఞాపించి చేయించుచుండును.

సుగు—(తనలో) ఈ లోకములోని మస్త్రీలు కొందరు కోడళ్లను కొడు
కులతోగూడ సౌఖ్యముననుండ రు. మనుమలు కలుగలేదని మా త్ర
ము నిందింతురు, కడుపు నిండ అన్నమైనను దినీయరు సహనము

వారికి లేకుండును నేను ఏమి చేయుదు ప్రకాశముగా ఒ.
నాతల్లియందు దోష[illegible]ంచి [illegible] వచ్చితివా?
సచ్చి — ఆః పుత్రా! నేను [illegible] చెప్పుటకు వచ్చినదానను కాను
మీ తల్లికి నామీదగల అసూయ యంతయును మీతో మనవి చే
యుటకు నెలరోజులైనను పట్టును చెప్పుటకు భయమును పుట్టు
చున్నది అది అట్లుండనిండు, మీతల్లి కూతుని అల్లుని చూచుకొని
విఱ్ఱవీగుచు వారు తన యింటికి వచ్చినప్పుడు పీతాంబరముల
నలుకుగుడ్డలుగాను సదో[illegible]తమును గళా[illegible]నీళ్లగాను సు
వర్ణమును ఇనుముగాను [illegible]డును, [illegible]ట్టి [illegible]రును అట్టిసమ
యమున నామెకు [illegible]ంచరు, ఏది యెట్లయినను మన [illegible]ంగ
మయునకు మాత్రము భంగము కలుగకున్న జాలునని [illegible]యు
చేతుల్లను మ్రొక్కుచుంటిని
సుగు — మూఢురాలా, అల్లుడు వచ్చినప్పుడు నీకు నట్లే యుండును సుమీ
సచ్చ — మీతల్లి యిల్లంతయు నల్లునికి ధారపోసినను సరిగా నిష్కార
ణముగా నాయందు కోపము ప్రయోగింపవద్దని మాత్రము
మనవి చేయవలయును
— మాటలువి నేను [illegible]ర్థముగా నాతల్లిని ద్వేషింతునా?
స... — నేను మాతృ[illegible] వచను బూనుమని చెప్పుచుంటినా? బిడ్డలకు
త[illegible] ర[illegible]దైవము [illegible] నే నె[illegible] షము లైన నోర్చుకొందును
[illegible]గా [illegible]రుమాత్రము [illegible] మునకు గురికాకూడదని
నా[illegible]
సు — [illegible]కు నె[illegible]య [illegible]ము దయయున్నగో[illegible]డ అన్నిటికి నోర్చుకొని
యుండవల[illegible]ను
సచ్చ — ప్రస్తుతము నుతమ నెలవకు బద్ధురాలనేకదా
సు — దూరదష్టినిగు[illegible]ంచి ఓ! మాతండ్రిగారు ఇ[illegible] వచ్చుచు
[illegible]రు పుత్రోల్లసిగి[illegible]మ్ము-

సచ్చ.—అట్లే కావింతును అనినమస్క్రించి యొకమూల దాగియుండును) (సుశీలుడు ప్రవేశించుచున్నాడు

సుశీ.—అయ్యో! మూఢురాలగు నాభార్య కోడలినిఅన్యాయముగా ద్వేషించుచున్నది. అని రేబవలు నాకు నిద్రాహారములు కలుగకున్నవిగదా,

సుగు.— సమీపమునకువచ్చి నమస్కరించి) నాయనగారూ, ఇదియేమి? ఏమో యోచింతించువారివలె నున్నారు?

సుశీ.—నాయనా, న్యాయదృష్టి నాలోచించినయెడల కొడుకును కోడలునుసమానులేకదా,

సుగు.—కోడలు మంచి నడవడికగలదిగా నున్నచో అవశ్యముగా దానిని కొడుకుతో సమానముగా నెంచవచ్చును. అదిదుష్టురాలుగా నుండినప్పుడో?

సుశీ.—వారివారి అదృష్టమునకుఁదగినట్లు కోడలుదొరుకును, అత్తమామలుదానిని కడుపునఁబుట్టినదానివలెఁ జూచుకొనవలెను, కూతునకెంత సొమ్మిచ్చినను తృప్తిపొందదు కన్నవారి యిల్లంతయు తనమగనికిఁగట్టిపెట్టించుటకే తలంచుచుండును. అన్నదమ్ముల భార్యలు కొంచము బాగుగనుండిన చూచి సైపక అసూయపడుచుండును.

సచ్చ— తనలో) ఇట్టినా యదృష్టిగల మామగారు పూర్వపుణ్యమున నాకులభించినా .

సుగు—నాయనగారూ, స్త్రీలుఅల్లురయందు ప్రీతి చేయఁదగినదే, అల్లుఁడుసంతోషించినప్పుడే కూతులకు సౌఖ్యముగలుగుట.

సుశీ—నాయనా, కోడలివలననేకదా కొడుకుగృహ స్థాశ్రమమునొంది సత్కర్మలాచరించుచుఁ బితృదేవతల స్వర్గములఁజేయును?

సుగు—అవునుగాని యొకవిశేషమున్నది. కోడలుఇక కొకలోకమునకు బోయినను మఱియొకతెవచ్చి గార్హస్థ్యమును నిలుపఁబెట్టు

ను అల్లుఁడుమఱియొక లాఁగైనయెడలఁ గూఁతురుదిక్కులేనిదై పోయి బాధపడుచుండదా?

సుశీ—కొడుకు తొంటిభార్యను బోఁగొట్టుకొని మఱియొకభార్యను గట్టుకొనుటమాత్రము సంతోషమా? అదిఆవయస్సులో సమానహీనమైన రూపమందితిమేయని యన్నటకీని బ్రీతి చేయ నేరదు.

సుగు—ఆరెండవది మంచిదైనయెడల వయసుమీరిన తనభర్తయందు అననురక్తురాలైనను వృద్ధులైన అత్తమామలను ఎందుకు పూజింపదు.

సుశీ—లోకములో అత్తమామలయందు ద్వేషము కోడలికి స్వభావసిద్ధము. ఇంకమగనియందు అనురాగము లేనిచో వారి నెట్లు పూజించును?

సుగు—నాయనగారూ, విశేషముగా మాటలాడుటవలన నేమిప్రయోజనము? ఇంక నేమిచేయవలయునో ఆజ్ఞాపింపుడు.

సుశీ—కుటుంబములోఁ గలతలుపుట్టినయెడల గృహయజమాని వారి వారిని వేఱుపెట్టవలయును:

సుగు—తమయిష్టము. కానికలకాలమునుండి జాగరూకురాలై సంసారమును జక్కఁబెట్టు మాయమ్మను మా లోగిలిలోనె ఉండనిండు కోడలికిమరియొకయిల్లుచూతము,

సుశీ—ఇదివఱకు అన్నిసుఖములను అనుభవించిన ఆముసలిగూబకు ఏదైననొక ప్రాతయిల్లు చాలదా? బాగసైనలోగిలి యేల?

సచ్చ—ఇట్టిసంవిధానముగనుకనే మామగారికిసుశీలుడు, అనపేరు సార్థకముగావచ్చినది, కానీయాయన మాటలప్రకారము నామగఁడు పెండ్లి మఱియొక యింటియందుంచినచో "పెండ్లానికి వశుడై తల్లినితఱిమివేశినాఁడు" అనుఅపకీర్తి వచ్చును,

సుగు— మంచిచూచి) నాయనా, ఏమినా చెల్లెలు వచ్చుచున్నట్లున్నది

సుశీ—అవునుదిగ్లాకమే. ఇదిముగ్గురు ముందు తల్లినిమీఱునది.

అంతదుర్లత్రిక వచ్చి, దుఃఖముతో

దుర్ల.—నాయనా, అన్నయ్యా, మీరెందుకు మా అమ్మను ఉపేక్షించితిరి? దానికిది కేల్వరున్నారు;

సుగు.—అమ్మాయీ, ఇదేమి యిట్లు చెప్పుచున్నావు?

దుర్ల—కోడలిదు శ్చేష్టలకు దాళజాలక రేయింబగళ్లు కన్నీరు నిడుచుచున్నది ఇట్లున్నచో ఆయుక్షీణము కాకపోదు. అనియేడ్చుచున్నది

సుశీ—ఇంకనీయమ్మకు చావేయుక్తము.

దుర్ల.—దుర్మార్గుడా, నీకేమి, ఉపచారమునకు నీకుగోడలున్నదని గర్వము. నాకెవ్వరుదిక్కున్నారు.

సుశీ—నీమగడు అత్తగారును దిక్కులేరావేమి?

దుర్ల—ఆముండ నిర్దయురాలై నామీఁదతప్పులనే ఆరోపించి నామగనికిఁగొండెములుచెప్పి నన్నుతరిమివేసినది. అదియొకవైపున మాయమ్మకు వేధించుచుండగా మీ పోరొకవైపున వచ్చినదిగదా!

సుశీ—మీయమ్మ తనకోడలికి పెట్టుబాధ దానితల్లికిని సంకటముపెట్టునన్న జ్ఞానము లేకపోయినదిగదా!

దుర్ల—కోడలిమాటపైనమ్మిక నీచేత నిట్లుకూయించుచున్నది, ఇదిగాక నీవు ఆకోడలిముండమాట విని యేతీరవలయును. దానితండ్రి శరీరమునిండా బంగారు రత్నాలునిండించి మంచిమంచి బట్టలుపెట్టి పంపించినాఁడన్ని నీవుపిట్టవలెఁగి యెవరినిజూడవు.

సుశీ—నీశరీరము తాళ్లతో నిండించియున్నద? అహా! స్త్రీలకుసొమ్ములయందు ప్రీతిలేనివారేరు. యెన్నిపెట్టినను "ఇదిచాలవు అది చాలవు" అనితండ్రి ఇల్లు కూతురుదోఁచికొనిపోవుటకే ప్రయత్నించుచుండును. ఇదియిట్లు సిరి తెచ్చినను అల్లుఁడునీతండ్రియేమిచ్చినాఁడని హేళనముచేయుచునేయుండును.

దుర్గ—ఆనాఁ, యీముసలివాఁడు చెప్పినది అసత్యము, నీవునీమామగారిని ఎన్నఁడైన సొమ్ములకుగాని ఎందులకుగాని నిందించినాఁడవా?

సుగు— ఉత్తరమీక ఊరకుండును

సుశీ.—దుష్టులైనకూఁతురు, నల్లుఁడును, ఆగువీరిమాటలు చెప్పినాఁడనుగాని లోకమంతయు నిట్లేయుండునా?

క. మంచిగుణంబులకూఁతురు, కొంచబేఁ దండ్రిసొమ్ముఁగొని తృప్తిపడున్
గొంచెముచదివినయల్లుఁడొ, కించుకతనమామదూర నెంచడుమదిలోన్

క. దుష్టయగు కూఁతురైనన్ నిష్టంబుగసొమ్ములంది యెంచదుతండ్రిన్
దుష్టుఁడగుఅల్లుడట్లే, కష్టంబులపాలుసేయుఁ గడుకొనిమామన్,

సుగు—అమ్మాయీ, వాదమెందుకు? అమ్మయేమిచెప్పుచున్నది?

దుర్గ—"ఈకోడలితో నేను కాపురము చేయలేను" అనిచెప్పుచున్నది.

సచ్చ—దైవయోగముచేత అత్తగారు నాయభిప్రాయమునే అనుసరించినది. ఎందుకనఁగా నడవిలో ఆకలంబులుతిని సుఖముగా బ్రదుకవచ్చునుగాని సంసారములో జగడముపుట్టినమీఁద మేడపైనుండి మృష్టాన్నము భుజించుచుండినను సుఖములేదు.

సుగు—అమ్మాయీ, వదిననెక్కడైన నొకయింటవేరుపెట్టియుంచెదము, చింతించకుము.

సుశీ— కోపముతో ఈపిశాచికి ఇష్టమువచ్చినట్టుగా నడుకొనవలయునా? నెలనెలకుఁ గావలసినబియ్యము పప్పులోగుత్తిండివస్తువులిచ్చుచు మీఅమ్మను నిని పేరుపెట్టుము.

దుర్గ—నేనువచ్చి ఇక్కడ మా అమ్మతోఁ గూడియుండుట నీకునిష్టము లేదు, గనుకనే ఇట్టిమాటలు చెప్పుచున్నావు.

సుశీ—నీయిష్టమువచ్చినప్పుడు రావచ్చును, పోవచ్చును, నీఅత్తవారింటి కష్టమును పోగొట్టుకొనవచ్చును.

దుర్గ—హా పాపీ, మా అమ్మలేనియింట్లో ఎవతెయో యొకతె వేసినపిండమునుతినియుండుటకు నాకేమియిష్టముండును, నాకుసుఖమేది

సుశీ—నీవట్లు తలంచుపక్షమున నీ యమ్మయుండుచోటునకు వచ్చి అ క్కడనే యెంతకాలమైనను ఉండవచ్చును- అప్పుడు నీభోజ నమునకుఁ గావలసినంత ద్రవ్యమునిచ్చెదను,

దుర్గ—నన్ను దాసినిఁగా నెంచితివా;

సుగ—ఎంతపాటి ద్రవ్యముతో మీరిద్దఱును సుఖముగా భోజనాదిక మును జరుపుకొనఁగలరో అంతపాటివడ్డిపచ్చు ధనమ మీకి చ్చెదము,

దుర్గ— తనలో) ఇదినాకు సమ్మతమే! ఇట్లుమొత్తముగానిచ్చు ధనము లో కొంతవడ్డికిచ్చి మిగిలినదిపెట్టి మా అమ్మనాకు సొమ్ములు చేయించిపెట్టగలదు, (ప్రకాశముగా అన్నా, నీమాటనమ్మ కముచే అమ్మనుఅలాఁగే సమాధానపఱచెదను,

సుశీ—అమ్మ నిర్బంధించవలదు, అమ్మకెట్లుయిష్టమో అట్లుచేయుటకు సిద్ధముగానున్నాను.

దుర్గ—(తటాలునలేచిపోయి తల్లినిపిలుచుకొని ఏకాంతమునందు జరి గినదియంతయునుచెప్పి ఆమ్మానామాటత్రోసివేయవద్దు: ఈ యేర్పాటు మనకనుకూలమే

దురా—బిడ్డా, ఇదినాకును యిష్టమైనదియేకాని మొదట యిష్టముగా నిదానివలె నభినయించెదను నీకైధనమునురాబట్టుట కిదేమం చిసమయము

సుశీ—(తలనువంచుకొనియుండును

సుగు—అమ్మా, అనునంతలో

దుర్గ—ఓరీ, మూర్ఖా, 'అమ్మా' అని పిలువ నక్కఱలేదు, చాలు నీపెం డ్లాము నీచెవులలో జపించినమంత్రము సిద్ధించినది,

సుగ—అమ్మా, నామీదకోపింపవద్దు ఈయేర్పాటు నేను చేయలేదు మానాయనగారేచేసిరి.

సచ్చ—(తనలో భగవంతుఁడా, నామగనిని తల్లి శాపమునకు లో నగునట్లు చేయవద్దు

దురా—అయ్యో! అదృష్ట చాతుర్యము వలనవానిని వశపఱచికొనినది.

సుశీ—దుష్టా, దానిసుగుణములు సజ్జనులనందఱిని వశపఱచికోనఁగలదు.

దురా—ముసలితనముచేత బుద్ధిలేక నీయబ్బ మొరిగివ దానిని నీవుఅంగీకరించినచో నీకంట్రె చేత గాని వాఁడెవడుండునురా.

సుశీ—మంచిదియైనను కోడలినిదూషించుచు లేచిపోఁదలఁచిన నీవు పడుచుదానవై యిప్పుడుమంచిబుద్ధిచే ప్రకాశించుచున్నావా?

దురా—ముసలిముండాకొడకా, నీవే లేచిపో, నేనుపోవుదానను కాను.

దుర్గ— ఏకాంతమునందు నాకొఱకేమైనను సంపాదించుటకిదేమంచిసమయము

దురా—ఓసీ దురాత్మా, పెండ్లాముదాసుఁడా, తల్లినితోలివేసిన అపకీర్తినిపొందు. నేను పోయెదను. ఇంక నీపెండ్లాము ఇష్టములను నెఱవేర్చుము. మంచిమంచి నగలను చేయించిపెట్టుము

సుగు—అమ్మా, నీమాట జవదాఁటలేను

సుశీ—పాపీ, సొమ్మంతయుకూతునకు కట్టిపెట్టికొడుకును దరిద్రునిగాఁజేయవలయునని యున్నావా?

దురా—ముసలీ, కూఁతురి సంతోషమును జూచి వేలయోర్చలేవు? అని నగలు పెట్టుకొన్న చూచినన్నుకుట్టునా?

సుశీ—తల్లి నోరునుబిలములేనున్నచో కూతురనే ఎలుక పుట్టినింటి నుండి ధనమును ధాన్యమెట్లు దోచికొనును?

సచ్చ— ముందుచూచి) దైవయోగముచేత అత్తగారి చెలికత్తె చారువృత్త వచ్చుచున్నది, ఆమె నాయందు కడుంగడు విశ్వాసముగలది

చారువృత్త ప్రవేశించుచున్నది

చారు—సఖి- ఏమిచింతించుచున్నావు?

దురా—చింతించేదియేమి? చిన్నప్పటినుండి కలి
మన స్నేహమునకు భంగముగ
శము చేసికొన్నదియే కాక నా
లిగించినది, దీనికేమి కారణము
చారు—దానిగుణమే కారణము చెత్తే
వారియందు చెలిమియు [illegible]
దురా—నన్ను నిందించి దానిని [illegible]
తోలివేసినప్పుడు అనుభవింతు
రుచుచున్నది
సుశీ—~~ఓసీ, చండీ,~~ [illegible]డలు వెళ్ళగొట్టిన
ఈదుడ్డుకఱ్ఱచేత [illegible] పగులకొ
వెళ్ళగొట్టుచున్నది అ [illegible]
దురా—ఏరీ ముసలిముండకొడుకా, కో
మనిమె అగను.
సుశీ—చేతి దుడ్డుకఱ్ఱను [illegible] కొనను,
సుగు,—తండ్రిని అడ్డగించుచున్నాడు.
దుర్గ—పో పాపీ, వదినయన బహు దా
మనుభవించుచున్నదిక దా! నీకు
చారు—దురాశను పంపివేయుచు
దురా—రీ, దుర్మార్గుడా, నాకు
లు చెప్పెదవా?
సుగు.—నీ [illegible] కా లసినంత ధనము ఇ
చున్నాడు.
చారు—[illegible] న సచ్ఛరిత్రవ
ని వైగచేయుచున్నది, సచ్ఛరి
చారు.— అమ్మాయీ, మీ [illegible]
సచ్ఛ,— [illegible]న్నది.

దురా— ముఖమునుద్రిప్పుకొనుచున్నది.

చారు—ఓ సఖి "గుణవంతుఁడగు కొడుకును శ్రీ ముగా బడయు" మ
ని ఆ గదించుము.

దురా— తనలో ఏమైననుసరే కాని నాకూతురికి నగలకు సొమ్మువ
నంత చిక్కుచున్నది ప్రకాశముగా కూతురా, నడ
పోదము అనికూఁతుతో చెప్పుచున్నది

సుశీ—బాబూ, మవ్వను ఒప్పుకున్నానని నెఱవేర్చి వేయుదము అ
కుమారునితో పోవును

చారు—అమ్మాయీ, నీకింకేమి యిష్టము

సచ్చ—పూ... రాలా, దైవయోగముచే అత్తగారు ఏమీ౦పెట్టక ఊ...
కూతుతో వెడలిపోయెను, నా ...రికలన్నియు నీమూలమున
నెఱవేరెను కావలసినది యింకేమియు నది అయినను;

గీ॥ అత్తగారు కూఁతునట్లుగ కోడలిఁ
గోడ లత్తగారిఁ గోర్కెతల్లి
యట్లుకనుచుఁబే మ ననిశ బు సుఖియింపఁ
జేయుఁగాకయనుచు శ్రీశుఁగొలుతు॥

వధూ జయము

సా ము.